

BEZINNINGSAANBOD 2019-2020

CENTRUM VOOR SPIRITUALITEIT

www.karmelcentra.nl/dordrecht

HART VOOR DE SCHEPPING

*Hoe talrijk zijn uw werken, Heer,
Alles hebt u met wijsheid gemaakt,
vol van uw schepselen is de aarde
(Psalm 104,24)*

‘En God zag dat het heel goed was’, zo wordt ons verteld in het verhaal van de schepping. Zo kijkt de Schepper op de zevende dag naar Zijn schepping. Hij kijkt met voldoening. Hij ziet wat Hij met liefde heeft geschapen. Hij heeft hart voor Zijn schepping. Hart hebben voor iets is begaan zijn en zorg hebben. Als je van iets houdt, dan wil je het goede en geniet je er van, zie je mogelijkheden. Dan is zorg geen zware, maar een lieve last.

Hebben wij hart voor de schepping? Ja, er is dankbaarheid om het bestaan en vreugde om de schoonheid van de wereld. Er is besef van de kwetsbaarheid van alle leven en de verantwoordelijkheid voor het instandhouden van wat ons is toevertrouwd. Maar de mens heeft niet altijd hart voor de schepping. Want wij gebruiken haar voor onze doeleinden en voordeel, zoals het ons uitkomt. Wij zijn haar grootste bedreiging. Als de schepping bedreigd wordt, worden ook wij bedreigd. Alles leeft in verbondenheid en afhankelijk van elkaar. Om bewust te worden van onze verbondenheid en verantwoordelijkheid, om onze zorg en onze liefde voor de schepping tot uiting te brengen is het jaarthema van de Karmelcentra voor Spiritualiteit: **HART VOOR DE SCHEPPING**.

Als Centrum voor Spiritualiteit willen wij u inspireren om uw hart voor de schepping open te stellen. Daarom hebben we rond dit jaarthema enkele speciale bezinningsbijeenkomsten gepland zoals het *Zonnelied* van Franciscus, de Encycliek *Laudate Sí* van Paus Franciscus en Psalm 104, waarin Gods indrukwekkende schepping bezongen wordt. Daarnaast heeft u ook de kans om de bijzondere film *Samsara* te zien, waarin een zeer indrukwekkende kijk op de schepping gegeven wordt.

Foto omslag   Glascompositie ‘Verbeelding van de schepping’, Aalsmeer
Ontwerp logo   Paul Seesink
Vormgeving programma   Marianne van Waterschoot
Website   Karmel Centra voor Spiritualiteit - www.karmelcentra.nl

KARMEKRING ELIA DORDRECHT

Karmelkring Elia Dordrecht is een organisatie van en voor leken die geïnteresseerd zijn in het gedachtegoed van de Karmel. Sinds mei 2013 heeft de organisatie de juridische vorm van een stichting. Karmelkring Elia heeft tot doel de spiritualiteit van de Karmelorde op eigentijdse wijze vorm te geven in leven en vieren. Zij tracht dit doel onder meer te bereiken door zich de spiritualiteit van de Karmel eigen te maken op een wijze die bij ieder persoonlijk past. Zij zoekt naar bezieling en zingeving in vormen die geëigend zijn voor de Karmel.

Karmelkring Elia wil de mogelijkheid bieden aan hen die tijd en ruimte zoeken om tot stilte te komen. Ruimte waar de mens mag zijn wie hij is en zichzelf oprecht mag aanvaarden. Een plaats om zich in zijn kwetsbaarheid te laten raken. Karmelkring Elia wil een thuis zijn voor de zoekende mens en wil zich actief inzetten voor gerechtigheid en vrede. Kleine dingen doen op grootse wijze voor de naaste.

Elk jaar brengen wij een programma uit met een aanbod van activiteiten op het gebied van **BEZINNING**, **VORMING** en **VIEREN**. Met dit gevarieerd programma willen wij bijdragen aan het verspreiden van de Karmelspiritualiteit en daarmee een houvast bieden bij het zoeken naar zingeving in het dagelijks leven.

BEZINNING   door stil te staan bij onderwerpen die ons bewegen.
VORMING   door als Karmelbewogen mensen regelmatig bijeen te komen voor studie en onderricht.
VIEREN   door de maandelijks Eliavieringen met een thema en gelegenheid om elkaar na afloop van de viering te ontmoeten.

Bestuur	Aad van Vliet	Voorzitter
	Berry van Son	Secretaris
	Peter Bokelaar	Penningmeester
	Wilhelmien Lemmens	Algemeen lid
	Gabriëlle Vermeulen	Algemeen lid

BEZINNING EN VORMING DOOR HET SEIZOEN HEEN

LEERHUIS

Samen lezen we de evangeliëlezing van de zondag. We gaan met elkaar op zoek naar de betekenis van de tekst en naar wat de tekst ons persoonlijk te zeggen heeft. Dat doen we aan de hand van de methode 'Rond de Schrift': eerst lezen we de tekst en kijken op tekstniveau wat er nu eigenlijk staat. Na een uitwisseling van onze bevindingen lezen we de tekst nogmaals en concentreren we ons op wat de tekst bij ons persoonlijk oproept. Zo raken we met elkaar in gesprek en ontdekken we nieuwe en soms verrassende kanten van de vaak al zo bekende evangeliëteksten. Speciale kennis is niet nodig, wel luisterbereidheid, de wil om je eigen levenservaring in te brengen en een open en zoekende houding.

Data	Dinsdagen 17 september en 12 november 2019 Dinsdagen 21 januari, 3 maart en 12 mei 2020
Tijd	20.00 – 22.00 uur
Locatie	Parochiezaal (Credo) van de Verrezen Christus-kerk
Begeleiding	Gabriëlle Vermeulen, geestelijk verzorger in De Merwelanden

LITERATUUR EN LEVENSVRAGEN

Samen lezen en bespreken we één van de geselecteerde boeken. De inhoud van de boeken nodigt ons uit om over de grote en kleine vragen in het leven van gedachten te wisselen. We bespreken dit seizoen: 'Kolja' van Arthur Japin, 'Stikvallei' van Frank Westerman, 'Wees onzichtbaar' van Murat Isik en 'Archipel van de hond' van Philippe Claudel.

Data	Maandagen 30 september en 2 december 2019 Maandagen 3 februari en 6 april 2020
Tijd	13.30 – 15.30 uur
Locatie	Parochiezaal van de Verrezen Christus-kerk
Begeleiding	José ten Berge - de Fraiture, theoloog

SPELING LEZEN

Het tijdschrift *Speling* wil in woord en beeld ruimte creëren voor het stellen van vragen bij de ontwikkelingen van deze tijd. We bespreken het nummer dat in het voorgaande kwartaal is verschenen.

Data	Zaterdagen 7 september en 16 november 2019 Zaterdagen 15 februari en 16 mei 2020
Tijd	10.00 – 12.00 uur
Locatie	Parochiezaal van de Verrezen Christus-kerk
Begeleiding	Peter Rovers, contactpersoon Speling voor Dordrecht

OECUMENISCHE BIJBELCURSUS

Deze cursus is met name bedoeld voor belangstellenden met een oecumenische instelling, zowel katholieken als protestanten, die zich breder willen oriënteren op de Schrift. We verdiepen ons in de Wijsheidsliteratuur, waarin levenservaring en levenswijsheid overgeleverd wordt, veelal met een opvoedende of educatieve functie. Denk aan de boeken Spreuken, Prediker, Wijsheid van Salomo en van Jezus Sirach, maar ook aan Job en Hooglied. Op de eerste van de zes bijeenkomsten zal met de deelnemers worden gekozen welk boek per keer de aandacht krijgt.

Data	Dinsdagen 1 oktober, 5 november en 3 december 2019 Dinsdagen 7 januari, 4 februari en 3 maart 2020
Tijd	20.00 – 22.00 uur
Locatie	Parochiezaal van de Verrezen Christus-kerk
Begeleiding	Drs. Henk Berflo, oud-docent Bijbelse Vorming in Bisdom Breda

ZINNIGE VERTELLINGEN

De tweede donderdagochtend van de maand verzorgt het bestuur van Karmelkring Elia een inleiding of presentatie. Na afloop is er tijd voor vragen en discussie. Voor 2019 zijn er vier bijeenkomsten gepland. Bij voldoende belangstelling zal deze activiteit in 2020 worden voortgezet. Dit wordt tijdig bekend gemaakt via de website en de maandelijkse Kringbrief.

Data	Donderdagen 12 september, 10 oktober, 14 november en 12 december 2019
Tijd	Inloop 10.30 uur, aanvang 11.00 uur, sluiting 12.30 uur
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma

BEZINNINGSDIENSTEN

WEDERZIJDSE KWETSBAARHEID - ONTMOETINGEN IN HET HOSPICE

De inleider vertelt over haar werk als zorgvrijwilliger in het hospice. We worden hier geconfronteerd met de realiteit van de kwetsbaarheid van ons bestaan. Het hospice is een bijzondere plaats, waar juist in die kwetsbaarheid van de laatste fase bijzondere ontmoetingen mogen ontstaan. Wij noemen de mensen, die tijdelijk aan onze zorg toevertrouwd zijn, gasten. Maar wie is nu in wezen bij wie te gast?

Datum	Dinsdag 3 september 2019
Tijd	19.30 – 21.30 uur
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Marianne van Waterschoot, Gemeenschap van Geassocieerden, Boxmeer

HART VOOR DE SCHEPPING - HET ZONNELIED

Het *Zonnelied* is een van de oudste gedichten in het Italiaans, geschreven door Franciscus van Assisi rond 1224-1225. Elementen uit de schepping zoals zon, maan, vuur, water en de aarde, zingen God lof. Daarom wordt het lied ook wel de lofzang van de schepselen genoemd. Elk schepsel wordt aangesproken als broeder of zuster en de aarde als zuster en moeder. Daarin klinkt hun onderlinge verbondenheid door. In het tweede deel van de lofzang komt de mens in beeld, met mooie en duistere kanten. Afsluitend worden alle schepselen aangespoord om God, de Allerhoogste, te prijzen, te danken en te dienen, en wel in nederigheid. De lofzang schetst een bijzondere weg: beginnend bij de verwondering en vervolgens duistere en weerbarstige kanten van het leven aanduidend om tenslotte uit te monden in een aansporing tot omvorming en herstel. Een lofzang die uitnodigt om ermee in te stemmen.

Datum	Dinsdag 8 oktober 2019
Tijd	19.30 – 21.30 uur
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Theo van Adrichem ofm, Minderbroeder Franciscan, Megen

HART VOOR DE SCHEPPING - LAUDATO SÍ

In zijn encycliek 'Laudato Si' gaat paus Franciscus uitdrukkelijk in op onze relatie met de schepping en in het bijzonder op onze omgang met de aarde, 'ons gemeenschappelijk huis'. De paus wijst er op, dat het beheren van de aarde een houding impliceert die openstaat voor een 'jij' én die openstaat voor 'het goddelijk Gij'. Tijdens deze bijeenkomst worden teksten uit de encycliek verbonden met werken van de kunstenaar David LaChapelle. Vruchtbaarheid en schoonheid van Moeder Aarde en de manier waarop de mens hiervan geniet, maar er ook misbruik van maakt. Ook wordt een verbinding gelegd tussen de encycliek en strofes uit het Geestelijk Hooglied van Johannes van het Kruis. Deze avond wordt georganiseerd in samenwerking met de Theresia van Ávila parochie.

Datum	Dinsdag 26 november 2019
Tijd	19.30 - 21.30 uur
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Herman Scholte - Albers, Gemeenschap van Geassocieerden, Twente

HART VOOR DE SCHEPPING - ZIN IN FILM

Samsara is een film van Ron Fricke (van o.a. *Koyaanisqatsi*) en Mark Magidson uit 2011. *Samsara* is Sanskriet voor 'het eeuwig draaiende rad van het leven'. De film toont ons heilige plaatsen, rampgebieden, industriële landschappen en natuurwonderen. Kortom: de hele rijkdom van de Schepping, hoe zij zich ontplooid heeft tot in onze tijd, in al haar pracht en rijkdom en in haar verwording. *Samsara* is geen traditionele documentaire, maar een werk dat de toeschouwer inspireert, geholpen door de sublieme beelden en zinnelijke muziek die het oude en het moderne vermengt. Hierdoor nodigt *Samsara* ons uit om onze eigen interpretatie te geven aan deze prikkelende reis over de wereld. Na de film gaan we met elkaar in gesprek om onze eigen geloofsbeleving en religieuze ervaring te verdiepen. Wij zorgen voor soep en een broodje.

Datum	Zaterdag 14 december 2019
Tijd	10.30 - 14.00 uur
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Gerard Westendorp O.Carm., Zenderen

STILTE MEDITATIE

Stilte is een belangrijk aspect van de Karmel. De bedoeling van die stilte is dat we ruimte open houden voor het mysterie van God. Maar stilte confronteert ook. Wie ben jij eigenlijk? Wat kom je tegen in de stilte? Wie stil kan zijn, leert de diepere bewegingen van de ziel kennen, zowel de positieve als de negatieve. Kortom: stil worden is een hele uitdaging. Op deze zaterdag willen we deze uitdaging aangaan. We gaan onszelf stil laten worden. Met behulp van verschillende vormen van meditatie willen we ontdekken wat stilte met ons doet. De ochtend zal bestaan uit enkele verschillende vormen van (begeleide) meditatie. Na een eenvoudige lunch, die we in stilte zullen eten, komen we bij elkaar om onze ervaringen uit te wisselen.

Datum	Zaterdag 8 februari 2020
Programma	10.00 uur Inloop met koffie/thee 10.30 uur Aanvang 15.00 uur Sluiting
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Gabriëlle Vermeulen, geestelijk verzorger De Merwelanden

HET VERRE LAND - HENRI NOUWEN

Henri Nouwen (1932–1996) schreef wereldwijd bekende boeken over geestelijk leven en christelijke spiritualiteit. Zijn levensweg en zijn boeken vormen nog steeds voor veel mensen een rijke inspiratiebron. Op deze avond zullen we uit twee boeken van Henri Nouwen teksten lezen. De boeken 'Eindelijk Thuis' en 'Binnen geroepen' zijn geschreven in zware periode van angst en eenzaamheid die Henri Nouwen doormaakte. Op deze avond willen we ons laten meenemen naar het 'verre land' waarin Henri Nouwen in deze crisistijd woonde. Maar wij zullen ook lezen hoe hij weer thuiskwam en leerde dat er bevrijding mogelijk is uit beklemming en angst als we de Liefde ontdekken die er altijd al is en die op ons wacht.

Datum	Dinsdag 10 maart 2020
Tijd	19.30 – 21.30 uur
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Susan van Driel O.Carm., Boxmeer

HART VOOR DE SCHEPPING - PSALM 104

In Psalm 104 zingt de psalmist vanuit zijn ziel om de levende meester en bevindt hij zich in het werk van Zijn handen. Hij zingt Hem toe in alle dingen waardoor hij zich geraakt weet. Kan de mij omringende wereld ook mijn hart en ziel in beweging brengen om de Oorspronkelijke toe te zingen? Kan het fenomeen Schepping, de oorspronkelijke arbeid van God en het product van Zijn handen, mijn hart ook raken? Kan ik daar nog hart, als het centrum van mijn besef en mijn aanvoelen, voor hebben?

Datum	Dinsdag 7 april 2020
Tijd	19.30 - 21.30 uur
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Paul Reehuis O.Carm., Nijmegen

MARIA ALS SPIEGEL VOOR DE LEVENSWEG

In het leven van de Bijbelse Maria herkennen we de ervaringen die een mens op zijn of haar levensweg opdoet. Maria laat zien welke weg de Eeuwige met een mens kan gaan en hoe wij mensen met God kunnen leven. Zij is moeder van mensen en moeder van God. In haar godsverbondenheid is ze menselijk. Zij laat zien wat geloven is en dat maakt haar tot een mogelijke spiegel voor onszelf.

Datum	Woensdag 6 mei 2020
Tijd	19.30 – 21.30 uur
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Sanny Bruijns O.Carm., Nijmegen

TOEKOMST ZIEN IN DE KERK

Deze bijeenkomst gaat in op de vraag hoe we in deze tijd als lokale kerk gastvrij en uitnodigend kunnen zijn. Hoe doe je de deuren van je eigen kerk open? En wat kan je doen om mensen die lang niet in de kerk zijn geweest uit te nodigen? Aan de hand van zijn boek 'Toekomst zien in de Kerk', dat hij samen met Anselm Grün schreef, zoomt Leo Fijen in op enkele onderwerpen die in dit verband van belang zijn: gastvrijheid voor vluchtelingen, rituelen bij het laatste afscheid en bidden met de mensen uit je stad en je dorp. Hij spreekt over de plek van jongeren in de kerk, over de betekenis van ouderen voor parochie en gemeente. Deze avond wordt georganiseerd in samenwerking met de Theresia van Ávila parochie.

Datum	Dinsdag 26 mei 2020
Tijd	19.30 – 21.30 uur
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Leo Fijen, historicus en journalist, hoofdredacteur bij KRO-NCRV

VIERINGEN

ELIA VIERINGEN

Iedere **derde woensdag** van de maand bent u van harte welkom bij onze Eliaviering rond een thema. Dit is een woord- en gebedsdienst, maar bij bijzondere gelegenheden een eucharistieviering of Woord & Communieviering. We bidden een beurtgebed, lezen een psalm, we lezen uit het evangelie en zingen samen onder muzikale begeleiding. Tijdens deze vieringen, die door leden van de Karmelkring worden voorbereid, kunt u een eigen voorbede uitspreken. Na de viering ontmoeten we elkaar met koffie en thee.

Datum	Woensdagen 18 september, 16 oktober, 20 november en 18 december 2019
	Woensdagen 15 januari, 19 februari, 18 maart, 15 april, 20 mei, 17 juni en 19 augustus 2020
Tijd	19.30 – 21.00 uur (inzingen vanaf 19.10 uur)
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Werkgroep Eliavieringen

ELIAVIERING, KARMELFEST & SAMENKOMST

Deze viering vindt plaats in het kader van het feest van Onze Lieve Vrouw van de Berg Karmel. Voorafgaand aan de viering komen we bij elkaar om van gedachten te wisselen over de activiteiten van de Karmelkring, waarbij we afsluiten met een gezamenlijke broodmaaltijd. Na de viering is er uitgebreid gelegenheid tot ontmoeting onder het genot van een drankje en een hapje. Het volledige programma maken we bekend via onze website en de maandelijkse Kringbrief.

Datum	Woensdag 15 juli 2020
Tijd	Bijeenkomst om 17.00 uur; Eliaviering om 19.30 uur (inzingen vanaf 19.10 uur)
Locatie	Gedachteniskapel Titus Brandsma
Begeleiding	Werkgroep Eliavieringen & bestuur Karmelkring

AGENDA 2019

3 september Wederzijdse kwetsbaarheid – ontmoetingen in het hospice
7 september Speling lezen 1
12 september Zinnige vertellingen
17 september Leerhuis 1
18 september Eliaviering
30 september Literatuur en levensvragen 1

1 oktober Oecumenische bijbelcursus 1
8 oktober Zonnelied van Franciscus
10 oktober Zinnige vertellingen
16 oktober Eliaviering

5 november Oecumenische bijbelcursus 2
12 november Leerhuis 2
16 november Speling lezen 2
20 november Eliaviering
26 november Laudato Sí

2 december Literatuur en levensvragen 2
3 december Oecumenische bijbelcursus 3
12 december Zinnige vertellingen
14 december Zin in film: Samsara
18 december Eliaviering

AGENDA 2020

7 januari Oecumenische bijbelcursus 4
9 januari Nieuwjaarsbijeenkomst
15 januari Eliaviering
21 januari Leerhuis 3

3 februari Literatuur en levensvragen 3
4 februari Oecumenische bijbelcursus 5
8 februari Stille meditatie
15 februari Speling lezen 3
19 februari Eliaviering

3 maart Oecumenische bijbelcursus 6
3 maart Leerhuis 4
10 maart Het verre land - Henri Nouwen
18 maart Eliaviering

6 april Literatuur en levensvragen 4
7 april Psalm 104
15 april Eliaviering

6 mei Maria als spiegel voor de levensweg
12 mei Leerhuis 5
16 mei Speling lezen 4
20 mei Eliaviering
26 mei Toekomst zien in de kerk

17 juni Eliaviering

15 juli Samenkomst, Eliaviering en Karmelfeest

19 augustus Eliaviering
28 augustus Meditatieve busreis

ALGEMENE INFORMATIE

WIJZIGINGEN PROGRAMMA

Door onvoorziene omstandigheden kunnen er wijzigingen in het programma-aanbod optreden. We zullen u daarover tijdig - voor zover mogelijk - informeren via onze website en maandelijkse nieuwsbrief, de Kringbrief.

AANMELDEN

Wilt u deelnemen aan de **bezinningsbijeenkomsten**, dan verzoeken wij u vriendelijk om u tijdig aan te melden in verband met de catering en onvoorziene wijzigingen in het programma. Aanmelden kan via de website, per e-mail of telefonisch bij de secretaris. Voor de **Eliavieringen** is géén aanmelding vereist.

KOSTEN DEELNAME

Voor de bezinningsbijeenkomsten – met uitzondering van de bijeenkomsten in samenwerking met de parochie en 'Zinnige vertellingen' – vragen wij een bijdrage van € 5,00 per persoon per bijeenkomst.

Voor de activiteiten die uit een serie bijeenkomsten bestaan, vragen wij u om u tevoren in te schrijven en vooraf te betalen (uiterlijk op de eerste bijeenkomst). De kosten voor deelname aan 'Leerhuis' bedragen dit seizoen € 25,00, voor de 'Oecumenische bijbelcursus' € 30,00 en voor 'Literatuur en Levensvragen' en 'Speling lezen' € 20,00. Betaling bij voorkeur via onze bankrekening.

Voor de bijeenkomsten in samenwerking met de parochie en de Eliavieringen wordt een vrije gift op prijs gesteld. Deelname aan 'Zinnige vertellingen' is geheel gratis. Meer gedetailleerde informatie over de verschillende onderdelen van het programma vindt u op onze website en in de maandelijkse Kringbrief.

CONTACT INFORMATIE

Een abonnement op onze Kringbrief kunt u telefonisch of via de e-mail aanvragen bij de secretaris. We verspreiden de Kringbrief in principe digitaal, maar als u niet beschikt over internet, kunt u een papieren versie aanvragen.

Neemt u voor meer specifieke informatie over de Karmelkring en over onze activiteiten contact op met de secretaris.

LOCATIES BIJeenKOMSTEN EN VIERINGEN

Gedachteniskapel Titus Brandsma
Nolensweg 10, 3317 LE Dordrecht

Parochiezaal van de Verrezen Christus-kerk
Slotemaker de Bruïnestraat 1, 3317 RV Dordrecht

CONTACTGEGEVENS KARMELKRING

Correspondentieadres

Secretariaat Stichting Karmelkring Dordrecht
p/a Stationsweg 43-A36, 3331 LR Zwijndrecht

E-mailadres	karmelkringelia@karmel.nl
Telefoonnummer secretaris	06 - 24 15 44 06
Website	www.karmelcentra.nl/dordrecht

Rekeningnummer IBAN

NL48 RBRB 0931 1476 62 ten name van Stichting Karmelkring Elia Dordrecht

HART VOOR DE SCHEPPING

www.karmelcentra.nl/dordrecht